

„Velencei-tavi partfal komplex fenntartható rehabilitációjának előkészítése” KEOP-7.9.0/12-2014-0008 azonosító jelű projekt

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A Velencei-tó és Térsége, Váli-völgy, Vértes Térségi Fejlesztési Tanács, mint Megrendelő a közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. tv. második része alapján nyílt közbeszerzési eljárást folytatott le „A Velencei-tavi partfal komplex fenntartható rehabilitációjának előkészítése vállalkozási szerződés keretében”. Az eljárás nyertese az ATVV Konzorcium lett. A Konzorcium feladata a Velencei-tó jelenleg meglévő partvédő műveinek felújítási koncepciójának meghatározása, kiegészítése korszerű használati részekkel, továbbá az ehhez kapcsolódó elvi vízjogi tervek kidolgozása volt. Ezen belül a Velencei tóra vonatkozó 1 db egységes fejlesztési koncepció kidolgozására került sor.

A széleskörű tanulmányok, vizsgálatok, állapotértékelések következményeként végül megfogalmazódott a jelen projekt keretében megvalósítani kívánt komplex műszaki tartalom, mely a jelen projekt keretében megvalósítani kívánt alábbi résztevékenységeket tartalmazza.

- Vízfolyások és vízminőségi hordalékfogó tározók rendezése
- Partfal rekonstrukció
- Kotrás
- Zagyter kialakítás
- Ívóhelyek, halbölcsők kialakítása

A megvalósítás során a projektgazda az Országos Vízügyi Főigazgatóság (a továbbiakban OVF) és a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság (a továbbiakban KDTVIZIG) által alkotott Konzorcium (a továbbiakban Konzorcium) lesz. A projektfeladatok ellátásában is az OVF, valamint a projekt területen illetékes KDTVIZIG megfelelő képzettségű szakemberei fognak részt venni.

A Velencei-tó északi részének vízgyűjtő területéről több kisebb vízfolyás is szállít vizet. A terület nagy része erózió által veszélyeztetett. A lemosódott talaj nagy része a vízfolyásokba mosódik. A szállított hordalék, amely a vízfolyásban nem tud kiülepedni, a Velencei-tóba jutva annak feliszapolódását eredményezi, és ronthatja a vízminőséget.

A partvédőművek nagy részének magassága és műszaki alkalmassága továbbra is a korábban használatos, alacsonyabb vízszintekhez igazodnak. A partvédőművek és a mögöttes területek magasságának többsége már nem felel meg az érvényben lévő jogszabálynak, ezzel komoly vízelvezetési problémákat okozva a tó közvetlen parti sávjában. A tó körül az 1960-as és 70-es években épült vasbeton szerkezetű partfalak sem környezeti, sem társadalmi-gazdasági szempontból nem felelnek már meg a kor követelményeinek. Többségük elavult, romló állagú és nem megfelelő magasságú.

A feliszapolódott csatornákon a belső vízmozgások, öblítési lehetőségek nincsenek, vízcseré hiányában az iszap minősége romlik, a meglévő nádas-állomány károsodik. Az öblökben a feliszapolódás miatt minden tevékenység megszűnhet, a víz megközelíthetősége csökken, a turisztikai tevékenység akadályozva lesz, az élővilág károsodhat.

A projektterületen a vízminőség-védelmi cél mellett, fokozottan figyelembe kell venni a természetvédelmi célkitűzéseket is. A Velencei-tó vonatkozásában az elmúlt évtizedek során a halak ívására alkalmas partszakaszok szinte teljesen megszűntek. Szükséges megóvni a még ívásra alkalmas partszakaszokat, vagy egyes területeken végzett kisebb környezeti átalakításokkal a halak természetes szaporodását elősegíteni.

A projekt közvetlen célja a Velencei-tó vízminőségének fenntartható javítása, a part menti területek természet-közeli állapotának magasabb színvonalú megőrzése, biztosítása, illetve környezettudatos rehabilitációja, mindezekkel a Víz Keretirányelvnek megfelelő jó ökológiai állapot fenntartható elérésének biztosítása.

Miután a projekt nem jövedelemtermelő, és a társadalmi hasznosság bizonyítása a közgazdasági elemzés keretében történik, továbbá a projekt jellege is megalapozza, hogy különböző műszaki változatok a projekt tevékenységek esetén nem képezhetők, így elsősorban indoklással látjuk el az egyes, kiválasztott változattól eltérő, de bizonyos szempontokból vizsgált elemek elvetését.

A megvalósítás során az alábbi résztevékenységek elvégzése tervezett.

- **Vízfolyások és vízminőségi hordalékfogó tározók rendezése**
 - Vízfolyások (A3-árok, Bella-patak, A4-árok, Kelta-árok, Pákozdi-ér, Laposkúti árok, Sukorói-ér) medrének kiszélesítése
 - Kisvízi meder kialakítása a Csontréti-patak torkolati részén
 - Meglévő sankolóterek tisztítása (Csinca-árok, Csónakházi-árok, VIB4-árok)
- **Partfal rekonstrukció**

Az egyes partszakaszokra tervezett létesítmények és átalakítások a megvalósíthatósági tanulmányban ismertetett módon lettek előirányozva. a 49 db partszakaszból mindössze 2 db esetében nem történik beavatkozás.

A partfal rekonstrukció több esetben együtt jár különböző használati igényeket kielégítő parti létesítmények kialakításával is (vendégmólók, rondellák, lidósítások, horgászállások és új kikötői sólyák). Ezen létesítmények megvalósítása ugyan jelen projekt részét képezi, azonban jelen konstrukció keretében nem támogatható tevékenységek, ezért ezek költsége a projektben nem elszámolható költségként jelenik meg.

- **Kotrás**
 - Öbölkotrások 25 db partszakaszon
 - Csatornakotrás 18 db partszakaszon
 - Védett természeti területen végzett áramlásjavító kotrás 11 db helyszínen
- **Zagytér kialakítás**
 - Cserepes-szigeti zagytározó kialakítása
 - Gárdonyi zagytározó kialakítása
- **Ívóhelyek, halbölcsők kialakítása**
 - Gárdony közüzemterületén 2 db fenntartható halbölcső, ill. 5 db természetes ívóhely,
 - Sukoró közüzemterületén 1 db természetes ívóhely kialakítása.

A 2015. novemberében elkészült Velencei-tavi partvédművek rehabilitációja Natura 2000 hatásbecslés, valamint a 2013. májusában elkészült „A velencei-tavi vizes élőhelyek, ívóhelyek renaturalizálása és fenntartható halbölcsők kialakítása” tárgyban előzetes vizsgálati eljárásához való dokumentáció, ill. előzetes becslések alapján elmondható, hogy a tervezett tevékenység nem okoz jelentős környezetterhelést, a határfolyamatok ismeretében valamennyi környezeti elemet érintő hatás kismértékű.

A projekt megvalósítása a 2014-2020. közötti Európai Unió támogatási időszakban, uniós források felhasználásával tervezett, a kivitelezés várható kezdete 2018. évre becsülhető.